

Előfizetési díj:

Negyedévre	1 frt
Félévre	2 frt
Egész évre	4 frt

Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként
kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség
Ferencz-körút 18. sz.
földszint 2 a.Kiadóhivatal
József-körút 43. szám.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Főv. Magyar Vivó-Egylet,
Ersekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Első Vivó-Club,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,

Kassai Tornázó- és Vivó-Egyes.
Kolozsvári Athletikai Club,
Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.
Lévai Torna- és Vivó-Egylet
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. torna-Egylet,
Magyar Úszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Marosvásárhelyi Kerékpár-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egyl.,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,

Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,
Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyes.,
Ó-budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pozsonyi Hajós-Egylet,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,t,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet
Quarnero csónakázó.-egylet,
Sátorlajauhelyi Korcs. Egyl.
Selmeczi Akad. Athléta-Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó Kör,
Szatmár-Németi torna és vivó-Egyl.
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletika-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli korcs.- és hajós-Egylet,
Torontáli atletikai club
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zombolyai Atletikai-Club,

HIVATALOS KÖZLÖNYE

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

Kerületi tornaversenyek.

Kecskeméten, Pécsen és Déván kerületi tornaversenyeket rendeztek a jelen tanévben. Időpontul mindhárom helyen ugyanazon napot tűzöm ki, június 20-ikát, úgy azonban, hogy kedvezőtlen idő esetében a verseny a következő napon, június 21-ikén menjen végbe.

A kecskeméti kerületi tornaversenyben a beszterczébányai, budapestvidéki, kassai és szegedi: a pécsiben a flumei állami főgymnasium tanulóival együtt a budapestfővárosi, győri, pozsonyi és székesfehérvári; a dévaiban a debreczeni, kolozsvári, nagyszebeni és nagy-váradi tanítóképezdek, polgári iskolák és kereskedelmi iskolák ifjúsága vehet részt.

A költségek fedezése céljából minden főigazgatónak, kinek tankerületében tornaverseny tartatik, az állami költségvetés terhére egyenként 600 frtot bocsátok rendelkezésére. Bizton reménylen azonban, hogy Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun, Baranya és Hunyad-megyék, valamint Kecskemét, Pécs, Déva városok közönsége az ezen városokban fennálló torna- és testedző-egyesületekkel együtt anyagilag szintén támogatni fogja a kerületi tornaversenyt, mely hivatva van közművelődési, társadalmi és egészségügyi tekintetben az illető város életében jelentékeny mozzanatot képezni.

A tankerületében tartandó tornaverseny adminisztratív ügyeinek ellátásával czimedet bízom meg; felhatalmazom azonban, hogy azon esetben, ha hivatalos teendői nem engednék meg a verseny színhelyén való huzamosb tartózkodását, alkal-

mas helyettesre ruházza az alább bővebben is részletezett teendőket. A helyettes neve ide bejelentendő.

Czimed vagy helyettese lépjen haladéktalanul érintkezésbe a megye főispánjával és a város polgármesterével, a kerületi tornaverseny rendezőbizottságának megalakítása céljából. E bizottságban a szakférflakon kívül a társadalom vezetőosztályait is kellően képviselve óhajtom látni. Czimed különös gondot fog fordítani arra, hogy a bizottság élén állásánál fogva is kiváló egyéniség legyen; igyekezzék a leginkább arravaló személyiséget kiválasztani és a mondott célra meg is nyerni.

A rendező-bizottság a versenyt előkészíti és rendezi. Feladata az illető tankerületben levő tanintézeteket a részvételre mielőbb felszólítani, a jelentkezőket nyilvántartani, a tanulóknak a helyben levő tanintézetekben, esetleg önként ajánlkozó magánosoknál leendő elszállásolásáról, kalauzolásáról gondoskodni, a versenytért kijelölni és a szükséghez képest előkészíttetni és a pénztári kezelést vezetni.

Erről Czimedet további eljárás végett azzal értesítem, hogy jelen rendeletemet tudomás végett a többi érdekelt királyi főigazgatókkal is közölje.

Kelt Budapesten, 1897. április 1-én.

Dr. Wlassics Gyula.

E rendeletet küldte el a m. k. vallás- és közoktatási miniszter a budapestvidéki, székesfehérvári és nagyszebeni tankerületi főigazgatókhoz. — Az öröndetes esemény publicálásánál mi is kérjük a versenyt rendező bizottságokat, hogy a mutatványoknak végleges

sorrendjét, főleg pedig a szabadgyakorlatoknak pontos leírását minél előbb küldjék meg az iskoláknak.

Reméljük, hogy az idei tornaversenyek is, mint az eddigiek, fényesen fognak sikerülni és torna-tanáraink minden lehetőet megtesznek a siker érdekében.

Lapunk szerkesztősége mindenkor rendelkezésére áll úgy az iskolák mint a bizottságok tudakozódására és minden közvélemény közzétételére. Sőt kérjük is a bizottságokat, hogy minden eseményről szíveskedjenek a „Herkules” útján is értesíteni az iskolákat.

Az Eperjesi Torna és Vivó egyesület első disztornája.

Midőn a magyar testgyakorlásról s annak pangásáról szólunk, történjék az akár a lapok hasábjain, akár társas összejövetelek alkalmával, mindég az a panasz merül fel, hogy nincs meg a magyarban a fogékonyság a rendszeres testnevelés iránt. Hogy ez a panasz mennyire igazságtalan, azt a legfényesebben igazolta az Eperjesi Torna és Vivó egyesület m. hó 11-én tartott első disztornája.

Mi már gyakran hangsúlyoztuk, hogy nem az anyag hibás, sőt kevés nemzet van, hol nagyobb fogékonyság volna a testgyakorlás iránt, mint a magyarban, és a fogékonyság mellett ily testi erő és ügyesség, hanem a vezető elemek hiányán, avagy közönyén múlik az ügy virágzása. A testgyakorlásnak bármely neme gyors virágzásnak indul nálunk ott, hol élelmes, ügybuzgó vezetők akadnak s ha az állam erre csak némi gondot fordítana, a felnőttek testgyakorlása igen szép fejlődést venne, de épp itt a hiba, csak az iskolás gyermekekkel foglalkozunk, s a felnőttek testnevelése csak ott virul, hol egy önzetlen ügybarát akad, ki tiszta idealizmusból, az ügy iránti lelkesedésből dolgozik.

Ebbeli állításunkat igazolva láttuk most Eperjesen. Eperjes egy igen előkelő intelligenciájú város, mely, — miként most kitűnt, — nagy fogékonysággal bír a testgyakorlás iránt, de azért ott semmi nemű mozgalom a testnevelés iránt meg nem indult mindaddig, míg oda nem került egy szakember, egy kitűnő tornász Pethe Ferencz főgymnasiumi tanár személyében, ki az ügy iránti szent lelkesedéstől vezettetve, rövid idő alatt egy Torna és Vivó egyesületet alakított, mely alig négy havi fennállása után már 80 tagot számlál, és egy fényesen sikerült disztornán mutatta be ügyességét.

A disztornára meg lett hívva a Torna Szövetség s külön-külön a Nemzeti Torna egyesület, a Budapesti Tornaegyesület és Budapesti Tornaclub.

A Szövetség elnöksége felfogván ezen ünnepély jelentőségét és kiindulva azon szempontból, hogy különös gondját kell hogy képezze a fiatal egyesületek erkölcsi támogatására, mindent elkövetett arra nézve, hogy legalább a fővárosi tornaegységeket megnyerje az eperjesi kirándulás eszméjének, azonban. — sajnos, — ujlággal, — mint már máskor is, — fájdalommal kelle tapasztalnia, hogy az egyes egyesületeket a féltékenység, és a helyi érdekek szemmel tartása annyira uralják, hogy a közös ügyet egészen szem elől tévesztik, így történt, hogy csupán két egyesület vett részt a kirándulásban a Nemzeti Tornaegyesülettel 16 taggal és a Budapesti Tornaegyesület két taggal.

De im szóljon a részletes tudósítás a kirándulásról és az egész ünnepélyről.

A budapesti tornászok szakadó esőben ugyan, de annál nagyobb kedvvel s a legjobb conditóban érkeztek

meg m. hó 11-én délután 2 óra 12 perczkor Eperjesre. A pályaudvaron nagy számu közönség fogadta a tornászokat Uhlarik Mátyással az Eperjesi Torna- és Vivóegyesület első alelnökével az élén, ki a betegeskedő elnök Szinnyi Merse István főispán helyett lelkes szavakban üdvözölte a fővárosi tornászokat. A fővárosi tornászok nevében Dr. Vetsey István a Nemzeti Tornaegyesület alelnöke köszöntö meg a szíves fogadtatást.

A magánfogatok hosszú sora vitte be a városba a fővárosi vendégeket, kik elszállásoltatván, nemsokára összegyűltek a nagy arányokban épített katolikus főgymnasium épületében a d. u. 4 órakor tartandó disztornához.

A kath. gymnasium tágas tornacsarnokában ezalatt a város és a megye intelligenciájának színe-java gyűlt össze, s midőn a tornászok ide bevonultak, a sok ígésző szempár láttára, bizonyára szűknek érezték mellükön a veres inget.

A disztornán részt vett 22 eperjesi és 18 budapesti tornász.

A műsor 1-ső pontja a felvonulás után volt: Szabad gyakorlatok vasbottal. Általános tetszést keftett a 40 tornász mozdulatainak szabatosága és egyöntetűsége.

Utána következett. Általános szertornázás. Itt már kitűnt, mily jó mester alatt dolgoznak az eperjesi tornászok; de még jobban tűnt ez ki a 3-ik számnál: a Minta csapat tornázásánál. Először 16 eperjesi tornász állt a korláthoz s ezek kettesével végeztek ütemre a gyakorlatokat. A fővárosi tornászok mind elragadtatásuknak adtak kifejezést, hogy mily szép testtartással s egyformasággal végzik az ifjú egyesület tagjai gyakorlataikat. Következett a fővárosi mintacsapat a korláton; e felett felesleges kritikát gyakorolnunk: legjelesebb tornászaink mutatták itt be ügyességüket,

4-ik pont. Versenyek.

A verseny bíróság tagjai voltak Uhlarik Mátyás, Dobias Ede, Maurer Janos, Bély Mihály Pethe Ferencz,

a) Zártversenyek (csakis eperjesi tornászok részére) magas ugrás és botbirkózás. Itt kitűntek. Bányász László, Matyasovszky György és Sárkány Béla, A díjat (babérkoszorú és a Nemzeti Tornaegyesület tagjai által felajánlott tiszteletdíj:) Bányász László nyerte el, ki szép testtartással 163 cm-t. ugrott.

b) Nyílt verseny. baktólugrás és súlyemelés. Győztes lett Tapavicza Momcsillo, a Nemzeti Tornaegyesület tagja ki a bakon át 5 m-t ugrott és a súlyt (47 kgr.) 20-szor tolta fel. Nyert babérkoszorút és az Eperjesi Torna- és Vivóegyesület egyik tagja által felajánlott diszes ezüst serleget.

Ezután műsoron kívül következett Kónyai Kis Albert kassai és Szepessy L. miskolci vivómesterek viór-mérkőzése, melyben utóbbi nyugodt, előkelő s biztos munkájával vívta ki az általános elismerést.

Végül a fővárosi tornászok mutatták be ügyességüket a nyújtón. Nem kell hangsúlyoznunk, hogy itt is, sőt még inkább, mint a korláton jeles tornászaink mutatványaikkal nagy élvezetet s meglepetést nyújtottak az ily látványhoz nem szokott eperjesieknek, kik ezt, úgy az egész ünnepély lefolyását igazán dicséretre méltó figyelemmel kísérték.

A disztorna az elnök Uhlarik Mátyás zárszavával végződött, ki lendületes szavak kíséretében adta át a díjakat a győzteseknek s megköszöntö úgy a szövetség képviselőjének, mint a Nemzeti Tornaegyesület alelnökének a fővárosi tornászok részvételét.

A disztorna után a Hungária szállóban 100 terítékű bankett volt; fehér asztalnál folyt tovább az ünnepély.

Az első felköszöntőt Uhlarik Mátyás mondta, ki vázolván az Eperjesi Torna és Vivóegylet keletkezését s rövid múltját, örömeinek adott kifejezést, hogy ezen fiatal egylet már azon kitüntetésben részesült, hogy számos fővárosi tornász közreműködése mellett rendezhette első díszturnáját; élteti a fővárosi vendégeket s azok vezetőit. Jász Géza szövetségi titkár köszöntö meg ezután a szövetség nevében az igen szíves fogadtatást s vendéglátást, s ecsetelvén a testgyakorlás nagy jelentőségét a nemzetek életében, lelkesen emlékezik meg az igen sikerült díszturnáról; ő bizalommal tekint a magyar tornászok jövője elé, midőn látja, hogy ezen fontos kultur mozgalom Eperjesen is, a magyarság egyik végvárában gyökeret vert és lelkes pártolókra talált. Caraffa áldozatainak szellemét idézi végül, kik bizonyára ez ünnepélyen is jelen vannak s vele együtt kiáltják: Éljen Eperjes város! Éljen az Eperjesi Torna- és Vivóegylet és annak Elnöksége!

Felköszöntőket mondtak még Dr. Balpataky Imre, ki Szinnyei Merse István főispánt az Eperjesi Torna- és Vivóegylet elnökét éltette, — Dobiás Ede, az Eperjesi Torna és Vivóegylet II-od alelnöke, ki Dr. Berzeviczy Albertet a Szövetség elnökét éltette, Dr. Vetsey István, ki az eperjesi intelligencia azon részére emelte poharát kik, ha nem is testileg, de lélekben pártolják a tornászok ügyét. Dr. Schmidt Gyula, Eperjes országgyűlési képviselője állt fel ezután és szép beszéd kíséretében kinyilatkoztatta, hogy a mai ünnepély hatása alatt belép az Eperjesi Torna és Vivóegyletbe alapító tagnak; szavai nagy lelkesedést keltettek.

Számos felköszöntő követte még e nyilatkozatot, melyek után víg zene mellett késő éjfélig együtt mulattott az eperjesi s fővárosi tornászársaság.

Másnap, a rossz idő dacára, Eperjes város nevezetességeit tekintették meg a fővárosi tornászok Körössy tanár úr szakszerű kalauzolásával. Eperjes történeti nevezetességű régi házai, palotái, templomai, gazdag intézetei és bájos vidéke mindenkit igen, érdekeltek és elragadtak.

Délelőtt 11 órakor a fővárosi tornászok eperjesi kollégáiktól elbucszuza, vasútra ültek, haza utaztak, nehéz szívvel, de telve a legkedvesebb emlékekkel ezen szép város s vendég szerető lakói iránt és telve azon biztos öntudattal, hogy a magyar, életerős faj, mely mindenkor megragadja azon eszközöket, megvalósítja azon intézményeket, melyek által a civilizáció zászlóvivői közt haladhat.

A tornatanitók rangsora.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszt. 1897. évi márczius hó 23-án 12381. sz. a. kelt a tornatanitók rangsorának megállapítása ügyében valamennyi tanterületi királyi főigazgatóhoz az alábbi rendeletet adta ki:

„A rendelkezésem alatt álló középiskolák önálló tornatanitói állásai immár rendszeresítetvén, a tornatanitók rangsorának megállapítását elrendeltem. E rangsort mellékeltem közrebocsátom, azzal, hogy jelen rendeletnek a Hivatalos Közlönyben történt közzétételétől számítandó 30 napi határidőn belüli esetleges felszólalásokat elfogadok s azokat érdemleges tárgyalás alá vetetem.

A rangsor megállapításánál szorosan ragaszkodott a közoktatási kormány az 1893. évi IV. t. cz. 4. §-ának

azon rendelkezéséhez, mely szerint a rangot a kinevezés keletje határozza meg, a minek szigorú alkalmazása már azon oknál fogva is szükségesnek mutatkozott, mert a tornatanitói állásoknak a költségvetésben biztosított rendszeresítése előtt a középiskolai önálló tornatanitók alkalmazásában, díjazásában, véglegesítésében s összes szolgálati viszonyaiban az ügynek akkori állapotából kifolyólag a legnagyobb eltérések fordultak elő.

Az állami középiskoláknál működő, X. fizetési osztályba sorozott önálló tornatanitók rangsora.

Rangsz.	N é v	Év	Hó	Nap	Fizetés	Lak-penz	Állomás hely	Jegyzet
1	Niedermann Ignác	1894	VI.	18	800	175	Rózsahegy	gymn.
2	Toth Ferencz	1894	XII.	19	140* 800	210	Déva	*szem. pótl. reáliskola
3	Szidanits Ferencz	1895	V.	29	800	350	Bpest	II. kerületi reálisk.
4	Magvassy Mihály	„	V.	29	800	245	Győr	reálisk.
5	Gottl Adolf	„	„	„	„	„	Pozsony	„
6	Bittner József	„	„	„	„	350	Bpest	VI. k. reál
7	Szaflka Manó	„	„	„	„	„	„	I. k. reál.
8	Collaud Ferencz	„	„	„	„	„	„	VII. ker. gymn.
9	Preisner Péter	„	VII.	15	„	210	Brassó	reáliskola
10	Demetrovics Sándor	1896	IV.	18	„	„	Zombor	gymnas.
11	Bérczi Ede	„	VI.	26	„	245	Szeged	reáliskola
12	Vörösmarty Mihály	„	VII.	3	„	175	Makó	gymnas.

A tanulmányi alapból díjazott X. fizetési osztályba sorozott önálló tornatanitók rangsora.

1	Paczák János	1894	VII.	4	800	245	Pozsony	
2	Kovácsévics Imre	1895	IV.	19	„	350	Bpest	V. ker. kir.
3	Gisser Gyula	„	V.	31	„	210	Nyitra	
4	Szeiberling Mátyás	„	„	„	„	„	Veszprém	
5	Tomesányi Béla	„	„	„	„	350	Bpest	IV. k. pia.
6	Müller Károly	„	„	„	„	245	Temesvár	
7	Erdélyi Imre	1896	I.	29	200* 800	210	Szatmár	* szem. p.

E rendelettel a tornatanitók régi óhajta teljesül és sorsuk a miniszter jóindulatából biztosítva van. — De a mint végig tekintettünk e névsoron s köztük látjuk tornatanáraink legöregebbjeit, bizony a 800 frtos fizetés csekélyisége nagyon is szembe ötlük. De nem lehet egy panaszhangot sem ejtenünk épen akkor, midőn a hosszú reménytelen várakozás után a tornatanitók sorsában rövid pár év, évtizedek mulasztását pótolta.

A rendelet a rangsor megállapítása ellen való felszólalásoknak helyet ad egész május 15-ikéig. E felszólalásokra tudunkkal főleg a rendszeresítés előtti hosszabb — rövidebb szolgálati idő fog okot nyújtani. — Mindenesetre jó lesz a felszólalóknak főleg arra fektetni a súlyt, hogy van e olyan pontja előbbi kinevezésüknek, ezelőtti véglegesítésüknek, mely a rangsorban megállapított fizetésnél nagyobbra jogosítaná fel őket. A miniszteriumban megállapított sorrendben tévedés alig fordulhat elő, ez ellen való felszólalás nem is fog tör-

ténni. Mert a kinevezési datumokhoz szó nem fér. De a hosszú szolgálati éveknél jutalmazására talán fog a tornatanárok sorsát eddig is szívén viselő miniszter utat-módot találni.

Nemzetközi evezőverseny Budapesten.

A Magyar evezős egyesületek orsz. szövetsége budapesti 1897. évi június hó 20-án, nemzetközi amateur-evezőversenyt rendez a következő sorrend és feltételek mellett.

I. Állami díj. Négyevezős kormányossal. Nyitva kezdők (juniorok) számára. Örökös vándordíj, alapította 1894-ben gróf Csáky Albin volt vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úr. E díjat a győztes egyesület csak egy évre nyeri meg s a szövetség következő versenyén védeni tartozik. A győztes egyesület a díjnak a következő versenyre való visszaadása alkalmával a szövetség ezüst emlékpajzsát kapja tulajdonul. Tét 15 frt. Védő: „Nemzeti hajós egyesület”, Budapest.

II. Bajnoki verseny. Skiffverseny Magyarországi evezős bajnokságáért. Nyitva a Magyar evezős-egyesületek tagjai részére. Örökös vándordíj, alapították Bedő Albert és a Magyar evezős-egyesületek országos szövetségéhez tartozó egyesületek.

E díjat a győztes egyesület csak egy évre nyeri meg. A győztes evezős kék szalagon arany érmet és a „bajnok”, címet nyeri, a győztes egyesület tagjai azon évben jogosítva vannak a kék szalag jelvényt viselni. A bajnok címet a győztes évenként megvédeni tartozik, különben elveszti. Tét 10 frt. Védő: Meák Gyula, a szegedi csónakázó egyesület tagja.

III. Tiszai regatta-szövetség díja. Négyevezős-versenykormányossal. Időleges vándordíj alapította a Tiszai regatta-szövetség. Végleges megnyerése, ha nem is egymásután következő ötszöri győzelemhez van kötve. A vándordíjnak a következő versenyre való visszaadása alkalmával a győztes egyesület az országos szövetség ezüst emlékpajzsát kapja tulajdonul. Tét 15 frt. Védő: „Neptum” budapesti evezős egyesület (3 győzelem). „Pirat” bécsi evezős egyesület (1 győzelem).

IV. Skiffverseny. Juniorok számára. Tiszteletdíj. Tét 5 frt.

V. Négyevezős verseny kormányossal. Palánkos hajók. A III. és VI. számra nevezett evezősök kizárva. Tiszteletdíj. Tét 15 frt.

VI. Négyevezős verseny kormányossal. (I. oszt.) Tiszteletdíj. Tét 10 frt.

VII. Kettős párevezős (double scull) kormányos nélkül. Tiszteletdíj. Tét 10 frt.

VIII. Négyevezős verseny kormányossal. A III. és VI. számra nevezett evezősök kizárva. Tiszteletdíj. Tét 15 frt.

A bajnoki (II. számú) verseny kivételével valamennyi verseny nemzetközi jellegű s azokban a szövetség tagjain kívül részt vehet valamennyi külföldi amateur evezős-egyesület rendes tagja.

A versenyeknél a Magyar evezős-egyesület országos szövetségének versenyszabályai kötelezők.

A verseny délután 5 órakor kezdődik s egyes számai 20 percznyi időközökben a fent megállapított sorrendben következnek egymásután. A versenypálya a Margitsziget bal- (pesti-) partja mentén tüzetik ki. A pálya hossza minden versenyenél 2000 méter folyamatosan fordulás nélkül. A starthelyek számozása a zsigeti parttól kezdődnek.

A győztes csapatok emlékérmeket kapnak.

Az V. számú verseny palánkos hajóban evezendő.

Az egyesületek jelentkezésének határideje 1897. május 20-ának éjjeli 12 órája.

A csapatok megnevezésének határideje 1897. június 4-ének éjjeli 12 órája.

A jelentkezések és nevezések előbbiek a tétet melléklésével Szendey Béla szövetségi titkár címére (Budapest, VI. Teréz-körút 43/a sz.) zárt borítékban küldendők be.

Budapest, 1897. április hó.

A Magyar Evezős Egyesületek Országos Szövetségének Igazgatósága.

A diákkongresszus versenyei.

A „Nagyvárad” tudósítása.

Rendkívül szépen sikerült úgy az atletikai viadal, mint különösen a vívó akadémia, melyet a Magyar Diák szövetség egise alatt a M. A. C. rendezett.

A versenyeknek az idő kedvezett s a közönség, melyről azt kell konstatálnunk, hogy kétségkívül a város legelőkelőbb közönsége, mindvégig a legnagyobb érdeklődéssel kísérte a versenyeket.

A viadalok pont fél 3 órakor kezdődtek. 100 yardos síkfutás volt az első verseny, melyben Zachár István a budapesti tudomány egyetem hallgatója nyerte az első díjat 10:8 mp. alatt futva meg a 100 yardot, a mi igen figyelemre méltó record.

A második díjat Kiss Elemér bp. műegyetemi hallgató nyerte 11 mp. alatt futva meg 100 yardot.

A harmadik díjat Ehrlich Jenő bp. t. e. h. nyerte.

A súlydobásban Réthy Pál valósággal ekszcillált. Nagy könnyűséggel dobálta a 7¼ kilogramm vasgolyót 10 méter 40 centiméterre dobva azt.

A második díjat Garzó Béla kolozsvári joghallgató nyerte 8:76 méterre dobva, a harmadik díjat Maróczy János nagyváradi jh. nyerte 8:06 méterre dobva.

Az első kettő plasztikus testtartásán gyakorlott dobásban meglátszott, hogy állandóan gyakorolja a súlydobást, Maróczy inkább csak a természetes erő volt észlelhető.

Az egy mértföldes távfutásban az első díjat Ujvári Cseh Ödön bp. m. e. h., a második díjat Zachár István nyerte. Az első 5 p. 32 mp., a második 6 p. 1:6 mp. alatt futotta a pályát kétszer körül.

A távolugrásban első Zachár István volt 5 méter 68 centiméterrel, a második Huber Gusztáv, ki 5:33 métert ugrott.

Az egy negyed mértföldes síkfutásnál az első Kiss Elemér bp. m. e. h. volt, ki 1 p. és 1:7 mp. alatt, Huber Gusztáv, ki 1 p. és 8 mp. alatt futotta meg az egy negyed angol mértföldet.

A magas ugrásban az első díjat Zachár István nyerte 1:66 centiméterrel, a második Réthy Pál 1 méter 50 centiméterrel. Jó harmadik volt gr. Vass György.

A verseny 7-ik pontja a handicap verseny volt, melyen négyen neveztek: Kiss Elemér 10, Ujvári Cseh Ödön 15, Lenkei Hallosi 25—25 méter tér előnnyel indultak. Első lett Ujvári Cseh Ödön, második Kiss Elemér.

Verseny közben Dr. Porteleky László bemutatta az angol kalapács forgatását és dobását, a 7¼ kilós kalapácsot 22:77 méterre dobta. Ez a record igen fényes, mert Magyarországon eddig ez a legnagyobb ilyen record.

Dr. Porteleky László és Réthy Pál megdobták dis-cost is mely mutatvány iránt szintén élénk érdeklődést tanusított a közönség.

A versenyek mind-mind teljesen sikerültek, a miben nagy része van a pálya előkészítése és a verseny intézésével Mezey Mihálynak, ki fáradhatatlanul működött a verseny érdekében. Hűséges társai voltak Sztankovits Szilárd a M. A. C. titkára és Halász Lajos.

Dr. Beöthy László főispán, a jury elnöke mindvégig a legélelmebb figyelemmel kísérte a verseny menetét, ugyancsak Szunyogh Péter alispán, lovag Wertheimstein Alfréd, báró Chapon Samu jurytagok is.

Az indítás nehéz tisztét Fleischhaker Gyula és dr. Porteleky László, a célbírói teendőt dr. Dési Géza nagy szakértelemmel teljesítették.

A versenyekről a közönség a Zöldfába vonult, hol a M. A. G. a vívóakadémiát rendezte.

Az utolsó évtizedben nem igen volt része Nagyvárad sportkedvelő közönségnek olyan fejedelmi látványban, mint a tegnapi vívóakadémián.

Az ország legelső mesterei, legelső daliái mérték ott össze kardjaikat rendkívül szép és előkelő a Zöldfa nagytermét zsufolásig megtöltő virágos toalettben pompázó hölgyközönség előtt.

Az akadémiát Santelli Italo a M. A. C. mestere nyitotta meg dr. Porteleky László tanítványával a vítvívást (iskola) mutatta be.

Utána egy másik tanítványával az olasz kardvívást (iskola) mutatta be.

Ezután báró Chapon Samu egyik tanítványával Székely Ödönnel mutatta be az iskola vívást karddal, majd Vermes Lajos kolozsvári mester vívott egyik tanítványával: Kohn Bélával.

A közönség érdeklődéssel nézte ezeket a mutatványokat, de sokkal inkább lebilincselte a figyelmét az amatorok és mesterek assout vívása.

Legelőször Santelli mérkőzött Kükemezey Árpád kolozsvári vívómesterrel. Az első tust Kükemezey adta Santellinek egy elővágást, hanem azonkívül több tustát nem tudott adni, úgy hogy Santelli határozott fölényben volt fölötte.

Sokkal erősebb ellenfele volt Santelli-nek Vermes Lajos a kolozsvári első vívómester személyében. Vermes magyar kardvivó és a magyar iskola minden előnyeit kihasználta az olasz mesterrel szemben, kinek rendkívüli erős, rapid támadása és főképp a szurásokban volt az előnye.

Ritka eleganciával vívott Zachár István, dr. Porteleky László, dr. Kerekrety Miklós és általában a budapestiek, míg Mehocz Béla, Darzó, Madaras, Mosa József és a többi kolozsváriak inkább heves és erős támadásukért érdemelnek elismerést.

Az akadémia látványosságának koronája volt a báró Bothner Jenő huszárfőhadnagy (Nyiregyházáról) és Santelli Italo mérkőzése.

Igen szép látvány volt báró Bothner Jenő huszárfőhadnagy nyugodt magatartása a hevesvérű olasz támadásaival szemben. Bothner karddal, az olasz ugrással védett. Az előbbi tiszta vágásaival, Santelli hajlékony ugrásaival adta a „tuché“-t.

Minden egyes volt után risdó éljenzés hangzott fel, mert a közönség egyenlő érdeklődéssel csodálta a két kitűnő vívót.

Verseny után a M. A. C. nevében Porteleky László köszönetét fejezte ki dr. Beöthy László főispánnak azért az előzékenyséért és figyelemért, melyet az egész

verseny iránt tanusított. A főispán viszont megköszönte, hogy a mesterek ily gyönyörű látványban részesítették a közönséget.

Maitre d'assout-k a mérkőzésnél a mesterek közül báró Bothner és báró Schappon — az amatőr vívók közül dr. Dési Géza és Halász Lajos voltak.

Az érdekes versenyek rendezése körül különösen Mezey Mihály fáradozott, kinek Halász Lajos segédkezett nagy buzgalommal.

Vívómesterek mérkőzése.

Volpini Attilio olasz és Lovas (Rösler) Gyula fővárosi magyar vívómesterek mérkőzése volt a mult hó sporteseménye. Ezt a mérkőzést párbaj helyett vívták a mesterek, mert a kihívó Volpini sértve érezte magát Lovasnak többek előtt tett kijelentése által, hogy ő Volpinit „biztosra veszi“.

A mérkőzés színhelye Halász Zsiga vívóterme volt m. hó 15-én esti 6 órakor és több hírlapíró, vívómesteren kívül sportéletünk több kitűnősege köztük dr. Keresztessy József, és a két mester tanítványai voltak jelen.

A juryt Volpini részéről Rákossy Gyula, Lovas részéről Gazera Arthur olasz mester képezte Halász Zsiga elnöklété alatt s a mérkőzés három, 6—6 voltra menő menetből állott.

A felek felállásakor képzelhető izgatottság között kezdődött a küzdelem, melyben Lovas vette át a támadó szerepet. Mozgása, az állás, a roham teljesen olaszos, azonban vágásai inkább magyarosak, értve ezalatt azok élességét és biztosságát. Az első voltot is ő adta Volpininek, egy tiszta hosszú terczet a felső karjára. Volpini viszont lábaival gyorsabb, de vágásainak értékéből sokat levon, hogy azok nagyrészt laposak, úgy hogy kardja folyton a görbe másrészt gyakran elvágja magát, hatalmasakat ütve a levegőbe.

A jury ítélete szerint a első menetben az első hat tust Lovas kapta Volpini négy tusa ellenében, azonban az igazság kedvéért meg kell jegyeznünk, hogy Lovas tusai, úgy itt mint a többi menetben föltétlenül tisztábak voltak, míg Volpini tusa felett folyton a jurynek kellett döntenie. Ez a menet hét perc alatt véget ért.

Ez volt a küzdelem legérdekesebb része és a magyar kardvívás fok- és elővágásainak fényes diadala. Volpini villámgyors rohamai közben egymásután kapta a sokkal nyugotabb Lovas elháríthatatlan magyar fok- és elővágásait, míg Lovas csak három voltot kapott, e közül is az utolsó ambó volt, melyet a jury Volpini javára döntött el.

A harmadik menet 21 perczig tartott és ez alatt a jury ítélete szerint Lovas hat, Volpini négy tust kapott s így a tusok összegezésével Volpininek jutott 14, Lovasnak 15. Egy előfordult ambónál, melynél Lovas volt a támadó fél és mellvágását beadta, Volpini elővágással élt, csakhogy helyben állva oldalt vágott s így Lovas vágását kellett volna akceptálni, ép úgy mint az utolsó tusnál, mikor Lovas egy mellvágást beadva, utánvágást kapott. Az eredmény kihirdetése az összes jelenvoltakat meglepte mert a többség Lovast tartotta győztesnek. Érdekesnek tartjuk felemlíteni, hogy az olasz mester által alkalmazott híres szurások egyike sem sikerült, Lovas azokat levédve, hatalmas arcvágással felelt. Igaz ugyan, hogy egy ízben Volpini azzal akarta szurását igazolni, hogy felmutatta görbült kardját, de az a kard mindig görbe volt a vágások után is és

az említett szűrés czombját érte Lovas-nak, a ki még több erős vágást kapott altestére.

A küzdelem egyike volt a legérdekesebbeknek, melyet utóbbi időben élvezhettek a fővárosi vívók. Nagy kár, hogy a jury ítéletét a jelenlévő nézők legtöbbször kifogásolta, a mi ugyan nincs helyén egy juryval szemben, de ez esetben már csak azért is érthető volt, mert a Volpini által adott tusokon mindig nagyon erős volt a vita.

Lovas mester haladása nagyon meglepte a fővárosi vívókat, kiknek egy része az utóbbi időben már-már azon véleményt hangoztatta csak, hogy olasz mesterrel szemben feltétlenül vesztenie kell a magyar mesternek. Ha eltekintünk a túlságos izgatottságtól, mely e mérkőzésen uralkodott, kíváncsiaknak kell tartanunk, hogy a fővárosi mesterek minél többször álljanak ki a porondra, bár nem tartjuk okvetetlen szükségesnek, hogy holmi párbaj-féle színezete legyen az ilyen mérkőzésnek. A barátságos viadal nyugalmaiban mindenesetre könnyebb lesz a jury álláspontja is

„S. V.“

Különfélék.

A „Magyar Testgyakorlók Köre“ április hó 18-án, húsvét vasárnapján d. e. 1/2 11 órakor tartotta ez idei első házi versenyt a millenáris pályán. A sportnak igen sok barátja és számos más érdeklődő jelent meg ez eredetileg csak szerény mérkőzésnek tervezett versenyen, mely azonban rendkívül érdekes futamok és igen sok nevezés folytán érdekesítő próbaversenynyé vált. A versenyek lefolyása a következő volt:

I. 800 m.-es síkfutás. (Handicap.) 1. Franyó Gyula (scr.) 2:31 1/2, 2. Ramasseder P. (10 m.), 2. Heller Alajos (3k m.). Indultak még: Gerő (15 m.), Boros (25 m.), Róka (30 m.), Cserna (45 m.), Fatzonay (5 m.), Deutsch A. (40 m.), Pick M. (50 m.), Kis Gyula (30 m.), Pollák J. (35 m.). Igen érdekes verseny. Az utolsó fordulóig az az egész mezőny együtt van, míg Franyó végre kiválik, 3 méterrel győz. Jó második és harmadik.

II. 200 m.-es síkfutás. (Handicap.) 1. Kiss Elemér (scr.) 24 3/8, 2. Schiller Frigyes (8 m.), 3. Heller Béla (14 m.). Indultak még Bhöm (8 m.), Neumann O. (15 m.), Fodor (16 m.). Versenyen kívül Villányi első. Kiss egy ideig a gyepon fut, mivel leszorítják Cyönyörű küzdelem közte és Villányi közt, ki látszik, legjobb úton van, hogy régi formáját visszanyerje.

III. Távolugrás. 1. Schiller Fr. 5:59 m. 2. Heller B. 5:21 m. Ugrottak még Boros, Franyó, Róka, Villányi (versenyen kívül 5:34).

IV. m. 100 m.-es síkfutás. 1. Boros 5'33", 2. Cserna. Szép verseny, az utolsó körben erős küzdelem a két első közt, mely csak az utolsó 50 méterben dől el Boros javára.

V. 100 m.-es síkfutás. 1. Böhm Lajos 12 1/8, 2. Heller Béla, 3. Ramasseder. Indultak még: Róka, Franyó, Neumann, Deutsch. Böhm figyelemre méltó stílusban 3 m.-rel győz s ez idényre kiváló erőnek ígérkezik. A verseny után Freund Sándor, az egyesület ügybuzgó titkára, lelkes szavak kíséretében osztja ki a díjakat, csinos tisztelet-tárgyakat, a győzteseknek.

Az orsz. diák szövetség versenyére vonatkozólag lapunk zártakor kaptuk a M. A. C. titkárságától az alábbi értesítést, mely több tekintetben javítja a lapunk más helyén közölt tudósítást. A verseny bíróság a következőleg alakult meg:

Elnök: Dr. Beöthy László főispán, versenyintéző: Mezey Mihály, térmérő: Glatz Antal, időmérő: Stankovits Szilárd, indító: Fleischhacker Gyula, célbíró: Dr. Dési Géza, jegyző: Halász Lajos, verseny bíróság: báró Chappon Samu, Des Escherolles Kruspér

Sándor, Konrád Jenő, Küttel Vilmos, Dr. Porteleky László, Puskás L. Béla, Sebesi János Miklós, Szunyogh Loránt, Szunyogh Péter, lovag Wertheimstein Alfréd. I. 100 yardos síkfutás: 1. Zachár István (bp. tud. e.) 10 1/8, 2. Kiss Elemér (bp. mű. e.), 3. Ehrich Jenő (Nagyv. j. a.) II. Súlydobás 7 1/4 kg. golyóval 2 m. old. négyzetből: 1. Réthy Pál (bp. tud. e.) 10 m. 40 cm., 2. Garzó Béla (kolozsv. tud. e.), 3. Maróczy János (nagyv. j. a.) III. 1 ang. mérf. síkfutás. 1. Ujvári Cseh Ödön (bp. mű. e.) 5'32 1/2, 2. Wladár Viktor (bp. tud. e.) IV. Távolugrás (földről): 1. Zachár István (bp. tud. e.) 5 m. 08 cm. 2. Nuber Gusztáv (bp. tud. e.) 3. Ujvári Cseh Ödön (bp. tud. e.) V. 1/4 ang. mérf. síkfutás. 1. Kiss Elemér (dp. mű. e.) 1'3/8, 2. Nuber Gusztáv (bp. tud. e.) VI. Magasugrás (földről): 1. Zachár István (bp. tud. e.) 168 1/2 cm. 2. Réthy Pál (bp. tud. e.) 3. Hallósy Tibor (bp. tud. e.), Gróf Wass György (nagy. j. a.) VII. 300 yardos handicap: 1. Ujvári Cseh Ödön (bp. tud. e.) 15 m. előny: 37 1/8, 2. Kiss Elemér (bp. tud. e.), 3. Lenkei Géza (bp. tud. e.) A III. és IV. között bemutatásra került a kalapácsdobás (dr. Porteleki László 22. 77) és diszkos dobás (dr. Porteleki László 27. 60). A versenyek sportrészét a „Magy. Athl. Club“ rendezte. Mérvadó versenyszabályok: a Magy. Athl. Club versenyszabályai voltak. Vívóakadémia Nagyváradon. Április 23-án az orsz. magy. Diák szövetség congressusa alkalmából a M. A. C. kezdeményezésére vívóakadémia tartatott. A jury-elnök: Dr. Beöthy László főispán, az akadémia vezetője: Báró Bothner Jenő, m. k. honv. husz. százados M. A. C. I. Iskola vivás. 1. Santelli Italo (M. A. C. vívómestere), Cótth László (M. A. C.) vitör. 2. Santelli Italo — dr. Porteleky László (M. A. C.) kard. 3. báró Chappon Samu (Nagyvárad) — Székely Lajos (Nagyvárad) kard. 4. Vermes Lajos (Kolozsvár) Kohn Dezső (Kolozsvár) kard. II. Assantok (kard) 1. Zachár Gyula (N. A. C. Móza József (kolozsvár) 2. Santelli Italo — Kükemezey Árpád (Szabadka) 3. Kerekrethy Miklós (M. A. C.) Garzó Béla (Kolozsvár). 4. Santelli Italo — Vermes Lajos (Kolozsvár). 5. Dr. Porteleky László (M. A. C.) — Madaras V. (Kolozsvár) 6. Meliorisz K. (Kolozsvár) — Móza József (Kolozsvár) 7. Dr. Porteleky László (M. A. C.) — Kerekrethy Miklós (M. A. C.) 6. Báró Bothner Jenő (M. A. C.) — Santelli Italo.

A magyar vívómesterek egyesülete m. hó 11-én tartotta közgyűlését Halász Zsiga egyesületi elnök IV. ker. Károlykört 16. sz. alatti vívótermében, melyre az érdekeltek szép számmal jelentek meg. Több igen fontos tárgy mellett ezúttal lettek hivatalosan bemutatva a belügyminiszterium által megerősített alapszabályok. Halász Zsiga elnöki megnyitó beszédében figyelemre méltó indokok alapján fejtegette ama főbb irányelveket, a melyeket az egyesület maga elé tűzött. Ezek között a legfőbb elv, megnyerni a vívás nemes ügyének a magyarországi tornatanárokat és tanárjelölteket, a kik közül már eddig is, többen nem csak jelentkeztek, de már komolyan meg is kezdték a tanulást. A titkár és választmány — egyhangu választás után — maradt a régi. Elnök: Halász Zsiga, titkár: dr. Benyovits Lajos, ügyész: dr. Keresztessy József, pénztárnok: Nendvich Jakab, ellenőr: Vizi Károly. Választmányi tagok: lovag Arlow Gusztáv, Bély Mihály, Iszecsészkul Leo, Rákossy Gyula, Sztrakay Norbert, gróf Vay Lajos.

A Magyar-USzó-Egyesület választmánya m. hó 15-én tartotta alakuló gyűlését a Magyar Athletikai Club kaszinójában. A tisztújítás eredménye a következő: Titkár és gondnok: Füzesáry Árpád, pénztáros: Gräf Ödön, ellenőr: Tasnádi Endre, ügyész: dr. Győry István, orvos: dr. Andreánszky Jenő, uszó-felügyelő: Guttmann Alfréd, Tasnádi Endre. A sportbizottság tagjai: dr. Porteleky László, Stankovics Szilárd, Guttmann Alfréd, Tasnádi Endre lettek, a gazdasági bizottságé pedig: dr. Babes Titus, dr. Ráth István, Kutassy Vincze és Tomcsák Gusztáv. Megállapította a választmány az ez évi versenyek sorozatát is. Belépett összes tagjaival a M. A. Sz.-be Krepelka O. Béla vál. tag felszólása folytán á

Előfizetési díj:

Negyedévre	1 frt
Félévre	2 frt
Egész évre	4 frt

Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként
kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség
Ferencz-körút 18. sz.
földszint 2 a.Kiadóhivatal
József-körút 43. szám.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club
Beregszászi Korcsolyázó-egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vívó-Club,
Érsekújv. Vívó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vívó-Egyes.
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.
Lévai Torna- és Vívó-Egylet
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei vívó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. torna-egylet,
Magyar Úszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vívó-Egyl.,
Marosvásárhelyi Kerékpár-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egyl.,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egyl et,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun-Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyes.,
Ó-budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pozsonyi Hajós-Egylet,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,t,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.- Egylet
Quarnero csónakázó.-egylet.
Sátoraljaujhelyi Korcs. Egyl.
Selmeczi Akad. Athléta-Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó Kör,
Szatmár-Németi torna és vívót-egyl.
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletika-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli korcs.- és hajós-Egylet,
Torontáli atletikai club
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zombolyai Athletikai-Club,

HIVATALOS KÖZLÖNYE

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország
összes tanintézetének.

A tanulók versenyről.

Szép multja van már az ifjúsági versenyeknek; a most rendezés alatt levő kerületi versenyek is bizonynyal csak emelni fogják ez ügynek jelentőségét. S ha most mégis a versenyek eddig tapasztalt hiányairól szólnunk, tesszük ezt azért, hogy az országos fontosságú ügy a rendezésnél könnyen előfordulható hiányok miatt ne veszítsen kedveltségéből.

Az ifjúsági verseny-ügynek, különösen az egyénekenkénti versenyeknek sok az ellensége még a szakemberek között is. Ez ellenségek érveiket rendesen a rosszul rendezett versenyeken találják és így támadnak ellenünk.

A tanulókat is nagyban elkedvetlenítik a verseny-rendezésnél előfordulható igaztalanságok, melyektől tehát a legnagyobb igyekezettel óvakodnunk kell a mostani versenyeknél. Ez igaztalanságok főleg a verseny-szabályoknak a bíróság részéről való be nem tartásából származtak. Így például többször megtörtént, hogy az ugrásban a javítást többször megengedte egy-egy jólelkű bíró egyik-másik versenyzőnek; a futó-versenyeknél nem az elsőnek beérkezettet jelentették győztesnek; a kötélhúzásnál egyik pártnak illetéktelenek is segítettek stb. Mindezen bajok főleg abból az okból származtak, hogy a nagy közönség a versenypályára betolakodva, sokszor mint bíró szerepelt. De a verseny-bíró-sági tagok közt is volt sok olyan kevésbé szigorú bíró, ki nem ítélte a kiadott utasítások értelmében. Sok jogos panaszra adott okot az

is, hogy a tornatanárok saját tanítványaikat igaztalan előnyben részesítették, hogy már a nevezéseknél, a versenyre bocsátásnál nem jártak el a szabályok szerint.

Nem hangsúlyozható eléggé, hogy az ily hibák mennyire ártanak a még nagyon is gyengén gyökeret vert ifjúsági versenyeknek. Az egy igaztalan győző száz ifjú lélekben szűl lehangoltságot és a felnőttek közt is ellenségeket szerez az ügy is sokak előtt félreértett vagy meg nem értett versenyzésnek.

A kerületi versenyeket rendező bizottságoknak legyen tehát szabad az ügy érdekében a következőket figyelmébe ajánlani:

1. A verseny-pálya úgy kerítették be, hogy a néző-közönség ne férközhessen a versenytérre.

2. A tanuló ifjúság azon része, melyik a mutatóványokban épen nem vesz részt, olyan helyet találjon a pályán kívül, a honnan láthatasson.

3. A versenybíró-ság lehetőleg szakértőkből alakuljon.

4. Minden bíró kezében ott legyen az illető verseny szabálya.

5. A versenyek alkalmával a pályára csakis a versenyzők és bírók lépjenek.

6. Lehetőleg a tornatanárok ne legyenek a maguk tanítványainak bírói.

7. A tömeges versenyekre csak oly számban kell a csapatokat elfogadni, mennyinek hely és idő jut s mennyit igazán el lehet bírálni.

8. A szertornázásban a cirkuszi mutatóványok valóban betiltassanak.

9. A játékoknak bemutatása legyen már egyszer méltó fontosságukhoz; vagyis kevés csapat, kellő helyen, kellő idővel rendelkezve mutassa be a magyar játékoknak legszebbjeit.

10. A katonai rendgyakorlatokban is csak pár iskola szerepeljen a verseny napjain, hogy idejük és helyük legyen.

11. Ha csak lehet, a próba-versenyen résztassanak meg a nevezések, hogy a verseny gyors és rendes lefolyást nyerjen.

12. A verseny-bíróságok ítélete mindenestre még a versenypályán kihirdethető legyen.

13. Versenyzők a szabályok szerint állíttassanak csapatokba.

14. Ha a miniszteri utasításban kiadott verseny-szabályokat megváltatná a kerületi verseny-bizottság, azt kellő időben tudja meg minden iskola.

15. A tanuló ifjúságot a versenytéren katonai szigorúsággal tartsák rendben a vezető tanárok.

Még sok apróbb részletre volna óhajtásunk, de ha az itt felsoroltakat teljessé látjuk, úgy a versenyek sikerülni fognak. — De sikerülniök is kell, mert a hatóságok áldozatkészségét, a szorgalmas ifjak munkáját, a tanárok fáradságát csak a siker koronázhatja. A sikernek pedig egyedüli biztosítéka a rend, a fegyelem, és a szabályok igazságos betartása.

Minden eddig történt mozzanat arról látszik biztosítani, hogy az idej versenyek sikerülni fognak, úgy a miniszter, úgy a vendéglátó városok, mint az ifjak igaz öröme.

A pécsi kerületi tornaverseny tervezete.

Junius 19-én a vendégek érkezése és elszállásolása.

Junius 20-án reggel 6 órakor gyülekezés a városi tornacsarnok melletti téren, honnét a különböző vallásfelekezeti tanulók az itt nyerendő utasítás szerint saját templomaikba vezetnek istentiszteletra.

$\frac{1}{2}$ 8 órakor gyülekezés a székesegyház előtti téren, majd indulás a versenytérre. Együtttes próba.

Délután $2\frac{1}{2}$ órakor gyülekezés a városi tornacsarnok melletti téren, elindulás a versenytérre.

A verseny 4 órakor kezdődik.

A verseny befejezése után a résztvevő tanulók mint a város vendégei a Scholz-féle sörcsarnokban közös vacsorára egybegyűlnek.

Pécsett 1897. április 27-én.

Br. Fejérváry Imre, Baranyavármegye és Pécs városa főispánja, a rendező bizottság elnöke. Majorossy Imre, Pécs városa polgármestere, Spitko Lajos, tank. kir. főigazgató, Koszits Kámill, Baranya vármegye alispán-helyettese, a rendező bizottság elnökei. Dr. Ágh Timót, főgymn. tanár, titkár. Kiss József, főreálisk. tanár, titkár.

Program: I. Felvonulás. II. Ének (Hymnus). III. Az összes intézetek szabadgyakorlata. IV. Rendgyakorlatok. V. Versenyfutás: a) V—VI. osztály, 150 m. b)

VII—VIII. osztály, 200 m. VI. Szertornázás. VII. Verseny: a) V—VIII. osztály, távolugrás. b) V—VIII. osztály, magasugrás. VIII. Játék. XI. Oszlopba felállás. X. A díjak kiosztása. XI. Ének (Rákóczi-induló). XII. Elvonulás.

Részletes értesítés.

I. Kivonulás a versenytérre. Az összes növendékek úgy a próbára mint a versenyre való kivonuláskor kettős rendoszlopokban (kisebb elől) indulnak a versenytérre. Az oszlopok három méter távolságra menetelnek. A versenytéren, a versenybíróság páholya előtt az oszlopparancsnokok tisztelgést vezényelnek. Az adott fordulópontonál az első oszlop a meghatározott alapfelállásba megy. A többi oszlopok egymásután kanyarodnak s felállanak a részükre kijelölt helyen a szabadgyakorlatokhoz szükséges távolságra.

II. Hymnus. Éneklő az összes tanuló ifjúság egy szőlamban zenekarkísérettel.

III. Szabadgyakorlatok.

a) gyakorlat: 1. Bal lépőállás előre és bal karlendítés előre középtartásba. 2. Alapállás. 3. Jobb lépőállás és jobb karlendítés középtartásba. 4. Alapállás.

b) gyakorlat: 1. Kezeket a vállra. 2. Bal lépőállás oldalt és páros karütés oldalt. 3. Bal lábat zárni és kezeket a vállra. 4. Karokat mélytartásba nyújtani. 5—8. Ugyanez jobbra.

c) gyakorlat: 1. Karokat a mellhez hajítani. 2) Bal láblendítés oldalt jobb térdhajlítással és bal karlökés oldalt. 3. Bal lábat zárni és a bal kart mellhez. 4. Karokat mélytartásba nyújtani. 5—8. Ugyanez jobbra.

d) gyakorlat: 1. Bal terpeszállásba lépni oldalt és kezeket a mellhez. 2. Törzshajlítás előre páros karlökéssel lefelé. 3. Törzsnnyújtás és kezeket a mellhez. 4. Alapállás. 5. Jobb terpeszállásba lépni oldalt és kezeket a mellhez. 6. Törzshajlítás hátra páros karlökéssel fölfelé. 7. Törzsnnyújtás és kezeket a mellhez. 8. Alapállás.

e) gyakorlat: 1. Bal támadóállás oldalt, bal karlendítés oldalt magastartásba, jobb kart rézsutás mélytartásba (kezek ököbe szorítva). 2. Alapállás. 3. Jobb támadóállás oldalt, jobb karlendítés oldalt magas tartásba, bal kart rézsutos mélytartásba. 4. Alapállás.

f) gyakorlat: 1. Bal támadóállás oldalt és páros karlendítés előre magastartásba. 2. Törzshajlítás balra, bal térdátkaolással. 3. Törzsnnyújtás és páros karlendítés magastartásba. 4. Alapállás. 5—8. Ugyanez jobbra.

g) gyakorlat: 1. Bal támadóállás oldalt páros karlendítéssel oldalt középtartásba. 2. Negyed fordulattal balra térdelés a jobb térdre és mellső karkulcsolás. 3. Nyújtás bal támadóállásba és karokat oldalt lendíteni középtartásba. 4. Alapállás. 5—8. Ugyanez jobbra.

A szabadgyakorlatok megmutattatnak; megkezdésük, kivételük és befejezésük zászlóval, az ütem pedig harang kongással fog jelezni. A kettős harangszó a szabadgyakorlatok befejezését jelenti.

IV. Rendgyakorlatok. A már előre bejelentett intézetek, illetőleg osztályok vesznek azokban részt. (E gyakorlatokra az egyes résztvevő intézeteknek legalább is 24 tagból álló csoportot kell küldeniök.) Egyszerre három intézet áll elő s a gyakorlat 8—10 percnél tovább nem tarthat.

V. A versenyfutásra jelentkező tanulók az induláskor a megállapított sorrendben gyülekeznek. A versenyfutásra az utasítás 8. pontja értelmében minden egyes osztályból (a párhuzamos osztályokat külön számítva) csak egy-egy tanuló bocsátatik s a kérdő-íven a tanuló neve és osztálya kiirandó.

VI. A szergyakorlatok közül csakis a nyújtó, korlát ló, bak és rohamdeszka választhatók.

VII. A versenyek az ismert szabályok szerint mennek végbe.

VIII. A játékok az előre kijelölt helyen folynak le s a szükséges hely nagysága eleve bejelentendő.

X. A díjak kiosztásánál a győztesek az előre jelölt helyen sorakoznak s ennek megtörténte után azonnal saját oszlopukba vonulnak.

XI. Rákóczi-induló. Énekli a helybeli főgymnásium és főriáliskola tanuló ifjúsága vegyes karban zenekísérettel.

XII. Elvonulás. Ugyanazon rendben és tiszteggel mint a felvonulás.

A Miskolczi Athleta-Kör működéséről. *)

Elnöki jelentés az egylet utóbbi közgyűléséről.

Körünk első szervezkedése az 1889. évi október havában kezdődött. Az elnökletem alatt tartott első közgyűlés (1889. okt. 31.) megbízásából elkészítettük az alapszabályokat s még azon év deczembnr 14-én be is terjesztettük azokat egy újabb közgyűlésnek. Ettől kezdve a szervezés nehéz munkáját Soltész Nagy Kálmán polgármester úr, jelenleg is körtag, kezeibe tettük le, ki hivatalos működése körén kívül a társadalmi tevékenység irányzásában és előmozdításában is minden téren vezérszerepet visz. Buzgalmának és tapintatának sikerült körünk számára több tekintélyes tagot megnyerni, kiknek nagyobb része máig sem hagyta el egyesületünket. Azok közül, kik a szervezésben, vezetésben vagy az atletikai gyakorlatokban mai napig állandóul részt vettek, különösen fel kell említenem Soltész Nagy Kálmán, Petro József, dr. Vajda Adolf, Leichtenstein József, dr. Ferbstein József, Bulyovszky Gusztáv és Gálffy Ignác urakat.

A jóváhagyott alapszabályok alapján az első végleges megalakulás 1890. évi április 27-én történt. A „hét tél, hét nyár“ próbáját tehát kiállotta körünk. S ha évei számával nem is növekedett arányosan, de erősödött annyira, hogy végelgyengüléstől jelenleg nincs okunk félteni.

Tagjaink összes száma a lefolyt év végén 73 volt, kik közül 1 alapító, 44 rendes, 24 pártoló és 4 vendég tag. Az előző évhez képest a szaporulat 4 tag.

A kör működése az atletikának minden ágát felölelte s három művezető szakmájok szerint külön vezette a vívási, tornászati és műbirkozási gyakorlatokat. Az atletika két első nemében minden gyakorló tag részt vett, a műbirkozást csak 5 tag gyakorolta.

A gyakorlatok az év 9 havában heti 3 napon 2—2 órán át folytak. Az első időszak jan. 1-től június 26-ig, a második szeptember 16-tól az év végéig tartott. Az összes napok gyakorló száma 103 volt, mely idő alatt a vívási óra 85, tornászati 104, ez utóbbival egybekötve 27 alkalommal birkozási gyakorlatok folytak. Az előző évhez képest 83-mal emelkedett az évi gyakorló órák száma.

A kardvívás mellett a törvívás a múlt évben hátérbe szorult, valamint a czéllövés is, de nem azért, hogy ezeket végleg ki akarnók hagyni foglalkozásainkból. Jól tudjuk, hogy általában az edzés s különösen a kéz, szem biztonságának, a gyors gondolkodásnak és cselek-

vésnek s az annyira fontos lélekjeienlétnek fejlesztését csak több oldalú gyakorlás által érhetjük el. A tornázás a lehető legváltozatosabb volt, felölelvén a szabad és szergyakorlatok minden nemét, továbbá a súlyemlést és súlydobást, futást, labdázást, birkózást. Művezetőink szakbeli jártassága és buzgalma a kör ifjabb tagjaiban állandóul ébren tartotta a foglalkozások iránti érdekeltséget.

Tagtársaink legtömegesebben látogatták a kör helyiségét az év három első havában, legkevésbé május, június, szeptember és október hónapban. A látogatók száma 846 tag és 10 vendég. Egy órára átlag 8.2 tag jelenléte esik. Ebben a tekintetben a múlt évhez képest visszaesés van, amikor is 9.3 tag jutott egy napra.

A múlt év folyamán egy ízben tartottunk házi viadalt, febr. 29-én, mely alkalommal szép számú társaság előtt mutatták be ifjabb tagtársaink a férfias kedvtelések legszebbikében, a vívás és tornázásban való edzettségüket és ügyességüket. A házi viadalt a Korona vendéglőben társas estélylyel fejeztük be, melyen nagyszámú művelt társaság töltötte velünk vidáman a reggelig tartó estét. Az athletaerőt, kitartás és ügyességet az örökké fáradhatlan tánczosnók is megelégedéssel ismerték el. Nagyban emelte ugy házi viadalunk, mint társas mulatásunk fényét s a körtagok lelkesedését, melyen tisztelt és szeretett elnökünk, br. Vay Elemér ő méltósága jelenléte, aki — saját nyilatkozata szerint — minden tekintetben kielégítve érezte magát közöttünk.

Körünk anyagi helyzete annyiban kielégítő, hogy évi szükségletünket a bevételek többé-kevésbé fedezik, de csak azért, mert a jövedelem mérvéhez képest rendkívül szerény összegekben állapítjuk meg kiadásainkat. Az egyesület ujonnan alakítandó vezetősége azonban kénytelen lesz a jövőre nézve foglalkozni azzal a gondolattal, hogy a tagsági díjakon kívül egyéb jövedelmi forrást is nyisson s a kör működésének ezáltal is nagyobb lendületet adjon. Múlt évi tényleges bevételünk 439 forintot tett, 96 forinttal kevesebbet a költségelőirányzatnál. Mintegy 100 frtnyi tartozásunk fedezésére azonban hátralékos tagdíjakban 183 frtnyi követelésünk áll fenn.

A kör ügyeinek vezetése 4 választmányi és 1 közgyűlés tartását tette szükségessé.

Mint az előadottakból kitűnik, az elmúlt év nem ébreszt nagy reményeket, de aggodalmakat sem jövőnk iránt. Első sorban a mi lelkesedésünktől és kitartásunktól függ körünk további fejlődése, tehát ne lankadjunk, hanem tartsunk össze bajtársi szeretettől s atletikához illő kitartással terjesszük az atletika eszméjét, s tgyekezünk minél több tagot toborzani, különösen az ép testű és lelkű ifjabb nemzedékből.

Hidvégi Benő
másodelnök.

Az Aradi tornaegyesület közgyűlése.

Az Aradi tornaegyesület múlt évi rendes közgyűléséről a beküldött tudósítás eltévedése folytán csak most számolhatunk be. A közgyűlésen dr. Robitzek Ágost elnöklete alatt Avarffy Ferencz, dr. Steinitzer Pál, Nagy Sándor, Tóth Béla, Kőmives József, Ladányi Arnold, Fisch Gyula, Matusik Márton, Bródy József, Schröd György, Major Rezső, Pálffy István, Rardinech József, Sorbán János, Szilárd Győző, Székely Károly, Lamzer János, Kell Lajos, Visi Ferencz és Ritt Gyula voltak jelen.

*) Az Andor Tivadar által szerkesztett egyleti évkönyvből.
Szerk.

Dr. Robitsek Ágoston elnök az alapszabályok 30. §. a értelmében a közgyűlés határozatképességét konstatálván, a közgyűlést lelkes szavakkal nyitotta meg; elnöki megnyitójában rövid visszapillantást vetett az eseményekben gazdag 1896-ik évre, s meleg hangon emlékezett meg az ezredéves torna ünnepéről, mely alkalommal az „Aradi Tornaegyesület” mintaszerű versenytornázásáért általános ováció tárgyát képezte.

Az éljenzéssel fogadott elnöki megnyitó után a jegyzőkönyv hitelesítésére Sorbán János és Schrodtr György küldettek ki, a jegyzőkönyv vezetésével pedig Nagy Sándor bízott meg. A közgyűlés első érdemleges tárgya a választmánynak az 1896-ik évről szóló, s nagy gondal szerkesztett és eseményekben gazdag évi jelentése volt, melyet Nagy Sándor titkár művezető olvasott fel, s melyet a közgyűlés éljenzéssel vett tudomásul.

Ezután Kőmives József pénztárnok olvasta fel pénztári jelentését, mely szerint maradvány 1895 évről 2851 frt. 29 kr. Befolyt az 1895 év folyamán 1518 frt. 54 kr. Az 1896 év folyamán kiadás 1287 frt. 38 kr. Maradvány az 1897 évre 3082 frt. 45 kr. és pedig takarékpénztári könyvek szerint 2965 frt. 93 kr. a kézipénztárban 116 frt. 52 kr. Az egyes alapok állását következőkben terjesztette elő:

Az Önnálló tornacsarnok alap 1463 frt. 70 kr. Zászló alap 99 frt 33 kr. Alapító tagok által befizetett alap 175 frt. A pénztárnok jelentésével kapcsolatban Fisch Gyula a számvizsgáló bizottság elnöke olvasta fel a számvizsgáló bizottság jelentését, mely a zárszámadások és a vagyon-mérleg helyes és pontos kimutatását konstatálja. Felolvasatott Major Rezső ellenőr jelentése is, mely szerint a pénztárkezelést az év folyamán rendszeresen ellenőrizte, s azt teljesen kifogástalannak találta. Egyszersmind kéri a közgyűlést, hogy tekintettel nagymérvű elfoglaltságára, az esetleges jelölésből őt hagyja ki. A közgyűlés ezen jelentések alapján úgy a választmánynak, mint a pénztárnok és ellenőrnek, valamint a számvizsgáló bizottságnak a fölmentvényt megadta. Dr. Robitsek Ágoston indítványára Kőmives József pénztárnoknak és Major Rezső ellenőrnek buzgó és lelkiismeretes működésükért jegyzőkönyvi elismerés és köszönet szavaztatott meg.

Az 1897. évre szóló költségelőirányzatot a közgyűlés következőleg állapította meg: bevétel 1490 frt, kiadás 1468 frt.

Ezután Dr. Robitsek Ágoston elnök úgy a maga, mint tisztviselő társai és választmány nevében megköszönte a közgyűlés bizalmát, s a lejárt megbízatást a közgyűlés kezébe visszahelyezte, kérvén azt, hogy az alapszabályok értelmében az új választást ejtse meg. A szavazás tartamára korelnökül. Dr. Steinitzer Pál választatván meg, a szavazatszedő bizottságba Visi Ferencz és Fisch Gyula küldettek ki. A szavazás eredménye következő volt: Elnök: Dr. Robitsek Ágoston, alelnök: Avarffy Ferencz, titkár-művezető: Nagy Sándor, ügyész Szathmáry Béla dr., orvos: Schuster Henrik dr., pénztárnok: Kőmives József, ellenőr: Lamzer János, szertárnok: Szilárd Győző, Választmány: Adler Lipót dr., Hász Sándor, Isztray Géza, Major Rezső, Matusik Márton, Radenich József, Szathmáry János, Steinitzer Pál dr. Visi Ferencz, Weisz Izidor, Bródy József, Hehs Vilmos, Kriván János, Martiny Gyula, Pálffy István, Reininger Samu, Schmidt János dr., Telmányi Emil, Wagner János dr., Winter Adolf. Számvizsgáló bizottság, elnök: Fisch Gyula, tagok: ifj. Bund Henrik, Szántó Gyula.

Robitsek Ágoston dr. elnök a közgyűlés éljenzése

között újból elfoglalván az elnöki széket, a megválasztott tisztviselők és választmány nevében megköszönte a közgyűlés újból megnyilatkozó bizalmát, s ígérte, hogy az egyesület érdekében mindent elfog követni arra nézve hogy annak fejlődésében hanyatlás be ne következhesék, s Arad város sport egyletei között a vezér szerepet a tornaegyesület mindenkor fentarthassa.

Végül Robitsek Ágoston dr. elnöknek a választmány nevében tett indítványára a közgyűlés Csáky Albint és Berzeviczy Albert drt. a Magyar Tornaügy körül szerzett kiváló érdemeik méltatásául az egyesület tiszteletbeli tagjail nagy lelkesedéssel és egyhangulag megválasztották. Ezután az elnök és az új választmány éltesítésével a közgyűlés véget ért.

A kecskeméti tornaverseny.

A Kecskeméten 1897. évi június hó 20-án tartandó kerületi tornaverseny rendező-bizottsága az egyes iskolák igazgatóságához a következő lelkes felszólítást intézte:

A nagyméltóságú vall. és közokt. m. kir. Minister Ur f. évi 20.302. sz. a. k. magas intézkedésével kerületi tornaverseny tartását rendelte el Kecskeméten f. évi június hó 20-án, melyben a beszercebányai, budapest-vidéki, kassai és szegedi tankerületek középiskolái, s az ezen tankerületek területén levő tanítóképzők, középkereskedelmi és polgári iskolák ifjai vehetnek részt.

A középiskolák V—VIII., a tanítóképzők I—IV., a középkereskedelmi iskolák V—VI. osztályainak tanulói jelenhetnek meg.

Midőn Czimedet erről tisztelettel értesítjük, egyúttal azon reményünket nyilváníttuk, hogy a bölcs vezetése alatt álló intézet ifjusága lehetőleg nagy számmal veszen részt e versenyben.

Van szerencsénk a versenyre vonatkozó nyomtatványokat is Czimednek idecsatoltan megküldeni. Az egyik nyomtatvány a ker. tornaverseny sorrendjét tartalmazza az erre vonatkozó részletes értesítéssel, a másik a szabadgyakorlatokat a megfelelő magyarázattal s a harmadik a kérdő-ív.

Mindegyik nyomtatványból két példány van mellékelve, az egyik az irattár számára, a másik pedig a tornatanár rendelkezésére.

A részvételről szóló tudósítást legkésőbb május 20-ig sziveskedjék Czimed megtenni; ugyanekkora a pontosan kitöltött kérdő-ív egy példányát a budapest-vidéki tankerületi főigazgatóságának (Budapest, József-körút 19.) beküldeni.

Az érkező ifjaknak s vezető tanáraiknak dijtalan elszállásolásáról és élelmezéséről Kecskemét város törvényhatósága gondoskodik; ugyanez a győztes ifjakat megfelelő módon óhajtja kitüntetni; a verseny ügye iránt kiválóan érdeklődő nagy közönség szintén odaadással fáradozik, hogy úgy az érkező tanfériak, valamint a tanuló ifjak Kecskeméten kedves otthonra találjanak.

Ismételten kérjük tehát szives megjelenésüket s általános tájékoztatás végett van szerencsénk még a következőket jelezni:

1. A kérdő-íven bejelentett megérkezésnél az egyes iskolákat a helybeli vasúti állomáson a kalauzoló bizottság egyik tagja fogadja s kellőkép tájékoztatja.

2. A tanulók lehetőleg kevés podgyászt hozzanak magukkal; szappana, törülközője, fésűje, haj- és fogkefeje mindegyiknek legyen.

3. Ha a vezető tanárokon kívül más tanfőriak is óhajtanák a versenyt megnézni, szíveskedjék Czimed a a kérdő-íven ezek neveit is bejelenteni, hogy a bizottság megfelelő módon gondoskodhassék róluk.

4. Az esetlegesen felmerülő kérdésekre szívesen nyújt felvilágosítást a tank. kir. főigazgatóság, hova a versenyre vonatkozó összes írásbeli közlemények intézendők.

Kecskemét 1897. május hó 6-án.

Beniczky Ferencz, v. b. t. t., Pest Pilis-Solt-Kis-Kun vármegye főispánja. Dr. Kada Elek, Kecskemét polgármestere. Francsics Norbert, a budapest-vidéki tankerület kir. főigazgatója.

A kecskeméti tornaverseny programja.

1. Felvonulás és oszlopokba felállás. 2. Ének (Hymnusz). 3. Az összes intézetek szabadgyakorlata. 4. Katonai rendgyakorlatok. 5. Szabadgyakorlatok kézi szerekkel. 6. Versenyfutás (V—VIII. osztály). 7. Sziertornázás. 8. Verseny: a) V—VI. osztály, távolugrás. b) VII—VIII. osztály, súlydobás. c) VII—VIII. osztály, függeszkedés kötélén. d) V—VIII. osztály, magasugrás, e) V—VIII. osztály, kötélhuzás. 9. Játék. 10. Oszlopokba felállás a díjak kiosztása végett. 11. Ének (Hymnusz) 12. Elvonulás.

Részletes értesítés.

Együttes próba. Az együttes próba június 20-án reggeli fél 9 órakor kezdődik a versenyterén. A gyülekezés a versenyter mellett intézetenként történik. Az együttes próba tárgyai: felvonulás, felállás oszlopokba, Hymnus éneklése, szabadgyakorlatok, felállás a szergyakorlatokhoz, a versenyhelyek, valamint a játékterek kijelölése.

Gyülekezés és kivonulás a versenyterre.

Az összes működő növendékek saját zászlójuk és magukkal hozott jelző táblájuk alatt a „Belső-Sétatér“-en d. u. egy és fél órakor gyülekeznek, honnét a diszmenet 2 órakor kettős rendoszlopokban (kisebbek elől) zeneszóval vonul ki a versenyterre. Az oszlopok egymástól 4 méter távolságra az oszlop vezetők élén menetelnek; a versenyterén katonásan vonulnak körül, ezután mindegyik oszlop a négyes sorok között 2 lépés távköz fenntartásával saját helyére feláll. A kivonulás tartama alatt a dobolás és trombitálás tilos.

Ének. A Hymnust katonazene kíséretében az összes növendékek egyszólamban éneklük.

Szabadgyakorlatok. A szabadgyakorlatokat kijelölt egyén előre megmutatja; megkezdésüket, kivételüket zászló, az ütemet pedig harangütés jelzi. Mind-egyik szabadgyakorlatot egymásután 3-szor mutatnak be és befejezésüket kettős harangszó jelzi.

Katonai rendgyakorlatok. Katonai rendgyakorlatokat 24-nél kevesebb tanuló nem mutathat be, az „Utasítás a magyar tanulók tornaversenyei tárgyában“ illető fejezete értelmében. Egyszere négy, esetleg öt intézet áll s a gyakorlat 10 percnél tovább nem tarthat.

Szabadgyakorlatok kézi szerekkel. Ezen tömeges versenynél a katonai rendgyakorlatokra vonatkozó határozmányok érvényesek.

Versenyfutás. Ezen versenyre minden intézetnek minden egyes osztályából (a párhuzam osztályokat külön számítva) egy-egy tanuló vehet részt s a kérdőíven a tanuló neve és osztálya kiírandó.

Sziertornázás. A szergyakorlatokhoz szükséges szerek közül csak a nyújtó, korlát, ló és bak választ-

hatók. Ily gyakorlatokat minta-csapat (legkevesebb 10 tag) mutat be és ugyanazon csapat csakis egy tornaszert vehet igénybe. Szükség esetén a sziertornázásra jelentkező csapatok saját intézetüktől küldik el az általuk használandó tornaszert, szállítási költséget azonban e tornaverseny rendező bizottsága fedezi. A sziertornázáshoz a felállás gyorsan történik és anyaga szi goruan az „Utasítások“ megszabott keretén belül veendő

Versenyek. Az egyenkint való versenyek az ismert szabályok szerint mennek végbe; megjegyezve, hogy az V—VI. osztályosok versenye 150 méteres, a VII—VIII. osztályosoké 200 méteres, ez utóbbi össze van kötve 70 cm. magas sövénygát akadálylyal. Az V—VI. osztály ugródeszkáról, a VII—VIII. osztály ugródeszka nélkül ugrik. A súlydobás 7 kgmmos golyóval történik.

Játék. A játékok az előre kijelölt helyen folynak le s a szükséges hely nagysága előre bejelentendő. A szabadgyakorlatok alatt mind a torna, mind a vezető tanárok az oszlopok mögött állanak

Kecskemét, 1897. május hó 6.

A rendező bizottság nevében:
Francsics Norbert,
tankerületi kir. főigazgató.

Kecskeméti kerületi tornaverseny szabadgyakorlatai:

A kettős rendekbe és 80—100 növendékből álló oszlopokba felállított résztvevők katonásan vonulnak fel a tornatérén a nézőközönség előtt és felállnak oszlopokba a szabadgyakorlatokhoz. A távolság az egyes oszlopok között 3 méter, a négyes sorok között 2 lépés, azaz 1.5 méter. A soronyítás jobbról balra (négyes beosztással) történik és pedig az oszlopvezetők vezérszavára: Vigyázz! Fél távolsághoz balra indulj! (A 2-es, 3-as, 4-es sorok addig nyitódnak balra utánlépésekkel, míg nyújtott jobb karjával szomszédja vállát az újjvégekkel érinti. A távolságvétel után vezénylendő): Karokat le! Kettős és négyes sorok egy hosszú lépést hátra lép! Takarj!

I. Gyakorlat.

Lökéshez kezeket a mellre, váltogatott lépő állás oldalt, páros karlökéssel előre és oldalt; oldalt terpeszállás ugrással, páros karlökés fel, alapállás (8-as ütemben).

II. Gyakorlat.

Váltogatott lépő- és támadó (roham)-állás oldalt, páros karlökéssel előre és fel (8-as ütemben).

III. Gyakorlat.

Terpesztett állás balra, páros karlendítéssel a fe fölé, törzshajlítás előre, páros karlendítéssel lefelé és vissza; terpesztett állás jobbra, páros karlendítéssel oldalt, törzsforgatás jobbra, páros karkulcsolással a mellre és fel (8-as ütemben).

IV. Gyakorlat.

Váltogatott támadó (roham)- állás oldalt fejfördítéssel és egyenoldalú karlendítés oldalra rézsutosan fel; váltogatott támadó (roham) állás oldalt fejfördítéssel és egyenoldalú karlendítéssel középtartásba (8-as ütemben).

V. Gyakorlat.

Az utóbbi, vagyis a IV. gyakorlat ismétlődik; csak-hogy az 1-es sorok balra, a 2-ös sorok pedig jobbra kezdik a mozdulatokat.

VI. Gyakorlat.

Váltogatott támadó (roham)-állás oldalt, páros kar-ütéssel oldalt és fel rohamállás cserével (8-as ütemben). A rohamállás-cserénél a test sulya az egyik lábrol

a másikra helyezkedik; pld. ha a rohamállás balra történik és utána rohamállás-csere következik: a bal láb megfeszül, a test súlya a meghajló jobb lábra jó.

VII. Gyakorlat.

Váltogatott támadó (roham)-állás oldalt, karlendítéssel oldalt és váltogatott térdelés mellső karkulcsolással.

J e g y z e t. Ezen szabadgyakorlatok minden a tornaversenyen résztvevő tanintézetre kötelezők; más szabadgyakorlatok nem mutathatók be.

Mindegyik szabadgyakorlat egymásután 3-szor lesz bemutatva és befejezésüket kettős harangszó fogja jelezni; a mozdulatok üteme lassú, de kivételük gyors.

A szabadgyakorlatok helyes, plasztikus és biztos bemutatása már félig biztosítja a tornaverseny sikerét!

Különfélék.

Pályázat. A Magyar Turista-Egyesület Budapesti Osztálya középiskolai tanulók részére pályázatot hirdet.

Kivántatik: valamely középiskolai tanuló által, az 1897. év nyarán tett legalább három napra terjedő hazai turista-utnak, illetve kirándulásnak leírása. Az utleírásban főszó a pályázó megfigyelő tehetségét tanúsító események, észleletek és tapasztalatok beható ismertetésére helyezendő.

A legjobb mű három arannyal, a második két arannyal jutalmaztatik.

Pályázhat bármely hazai középiskola tanulója.

Pályázati határidő: 1897. november 1.

A jellegével ellátott pályaművek, a szerző nevét és lakcímét tartalmazó jelgés levéllel együtt, a Magyar Turista-Egyesület Budapesti Osztálya címére (Budapest, IV., Rózsa-tér 5. sz.) küldendő be.

Úgy a jutalmazott, valamint a többi pályamű közlésének jogát, a Magyar Turista-Egyesület Budapesti Osztálya magának tartja fenn.

(Megjegyeztetik, hogy az ilyen kirándulásokat a felvidéken nagyon megkönnyítik a Magyar Turista-Egyesület által szervezett diák-szállók.)

Budapest, 1897. április 16.

A Magyar Turista-Egyesület Budapesti Osztályának nevében:

dr. Marinovich Imre,
titkár.

gróf Teleki Géza,
elnök.

A Magyar Turista-Egyesület diák-szállóinak szervezeti szabályzata. 1. A M. T. E. által szervezett diák-szállók az érettebb tanuló-ifjúságnak nyújtanak szállás- és ellátásbeli kedvezményt. A szállók a „Magyar Turista-Egyesület Diák-szállója” feliratú táblával jelöltetnek és június elejétől szeptember végéig állanak a diák-turisták rendelkezésére. A szállótulajdonosok ezen időn kívül kötelezik magukat kedvezmények nyújtására. Három napon túl a szálló egy egyén által csak úgy vehető igénybe, ha ez által a kedvezmény élvezésétől más jogosultak meg nem fosztatnak.

2. A diák-szállók kedvezményeinek igénybevételére jogosítva vannak:

- a) főiskolák hallgatói.
- b) a középiskolák felsőbb osztályainak tanulói,
- c) mindazon szakiskolák növendékei, melyeknek elvégzése egyéves önkéntesi jogot ad.
- d) tanítóképződei növendékek.

Minden más egyén ki van zárva.

3. A szállók kedvezményeket csupán a folyó évre kiállított igazoló jegy előmutatása mellett nyújtanak.

Az igazoló jegyeket a tanulói minőségüket és sze-

mélyazonosságukat kellően igazolni képes tanulóknak a M. T. E. elnöksége szolgáltatja ki, még pedig budapestieknek személyes jelentkezés alapján, vidékieknek posta útján.

A tanulói minőség és személyazonosság megállapítására a budapesti kir. magy. tud. egyetem és József-műgyetem hallgatóinál elegendő a leczkekönyv vagy az arczképes diákigazolvány. Az összes többi jogosítottaknál szükséges, hogy azt arczképük hátlapjára tanintézetük igazgatósága, aláírásával és hivatalos pecsétjével igazolja.

Az igazoló jegyek megszerzésénél a M. T. E. Osztályai igénybe vehetők.

4. Az igazoló jegyek csak akkor érvényesek, ha azt a M. T. E. lebélyegezte és tulajdonosa aláírta. A jegytulajdonos névaláírását a szállásadók bármikor ki-vánhatják,

5. Az igazoló jegyek kiszolgáltatása díjtalan. Utmutatást nyújtó, valamint a diák-szállókat felsoroló füzet szintén díjtalanul kapható a M. T. E. elnökségétől.

6. Mindenki, a ki a diák-szállókat igénybe veszi, tartozik nevét a szállótulajdonosnál található „Diák-szálló könyvébe” beírni.

7. Az igazoló jegyekkel együtt „Jelentő lapok” adatnak ki. A szállókat igénybe vevő diák-turisták felkérletnek, hogy azok felhasználásával a M. T. E. elnökségéhez rövid tudósítást küldjenek be s azon terjeszték elő esetleges panaszait és kívánságait is.

Elfogadtatott a M. T. E. központi választmányának Budapest 1897. március 30-án tartott ülésében.

Báró Eötvös Lóránt,
elnök.

Dr. Marinovich Imre,
titkár.

Dr. Téry Ödön,
ügyvivő alelnök.

A Magyar Athletikai Club f. hó 8-án, szombaton újra felvette a tavaly meghonosított heti házi handicap versenyeit. Ezuttal 100 yardos síkfutás, kalapácsdobás, magasugrás és $\frac{1}{4}$ ang. mérf. síkfutás szerepelt versenypontként. I. 100 yardos síkfutás. 1. Zachár István (scratch) $10\frac{3}{5}$; 2. Nuber Gusztáv (5 m); 3. ifj. Tomcsányi Mór (7 m.). II. Kalapács vetés. 1. Dietzgen Sándor (3 m.) 24. 50; 2. Réthy Pál (scratch) 23. 60; 3. Horváth Elemér. III. Távolugrás földről. 1. ifj. Tomcsányi Mór (55 cm.) 6. 04; 2. Zachár István (scratch) 5. 72; 3. Dietzgen Sándor (60 cm.) 5. 70. Dr. Porteleky László versenyen kívül 5 m. 81 cm.-t ugrott. IV. $\frac{1}{2}$ ang. mérföldes síkfutás. 1. Máday István (130 m. előny) $2'8\frac{3}{5}$ ''; 2. Bredl Sándor (150 m. előny) $2'19\frac{3}{5}$ ''; 3. Nuber Gusztáv (scratch) $2'26\frac{3}{5}$ ''! A versenyekre tiszteletdíjakat ajánlottak fel: I. Réthy Pál bajnok. II. Zachár István, III. Dámi Nándor bajnok, IV. Dietzgen Sándor.

K.

Ős-Budavára

a székesfőváros legnagyobb és legelőkelőbb mulatóhelye
Jódenyartam május 1-től szeptember 30-ig.

Idényjegyek 10 fr

Családtagok, katonatisztek, hivatalnokok és nagyobb

clubok részére. 8 frt

Három nagy nyílt színpad. Naponta nagy symphonikus és népies hangversenyek. Magyar és nemzetközi karénekesek, magánénekesek, tánczosok és elsőrendű művészek. Nagyszerű ünnepélyek. Esős időben ingyen előadások a színházakban, valamint a vendéglők és kávéházak termeiben.

Jegykiadás naponta az igazgatósági épületben,
Ős-Budavárán.

Sweater Regent

nagy választékban meg-
érkezett.

A kerékpározás-,
evezés-
és tornázáshoz

szükséges összes ruhá-
zati cikkek első nagy
raktárában.

első rangu, kitűnő
KERÉKPÁROK
főraktára

UllrichHenrik

BUDAPEST,

IV. Ferencz-József-rakpart 6-7.

Sigmund József

IV. Városház-utca 4.

ALAPITVA: 1846-ban. — TELEFON!

Sürgőnyezim: Sigmundház, Budapest.

Olesó árak! — Kitűnő minőség!

A legnagyobb fedett

kerékpáriskola,

nagy

javitó-műhely.

Ha jó és drága gépet lát,

tekintse meg azon a pneuma-
ticokat s arról fog meggyő-
ződni, hogy majdnem minden
jobb gépen

Continental-Pneumatic

van.

Jó géphez csak jó anyagot
használnak.

Magyar ruggyanta árugyár

részvénytársaság, Budapest.

Fegyverkerék „Swift“

Fegyverkerék „Swift“

Fegyverkerék „Swift“

Fegyverkerék „Swift“

Fegyverkerék „Swift“

Raktár:

Budapest, Andrassy-út 51. sz.

Műhelyek:

VI. Rózsa-utca 51—53. sz.

A vízvezeték, világítás és fűtésberendezési részv.-társ.

Kerékpár-osztály.

2—12

Miloszavlyevics és Landthaler

műszerészek

Budapest, Hársfa-utca 35.

Hunnia kerékpár gyártók.

11—24

Mindennemű

varrógépek, kerékpárok

javitása és

MECHANIKAI MUNKÁK

elfogadtatnak és a legutányosabban eszközöltetnek.